

LBRIS

We know
books

Lecturi pentru școlari

Clasa a II-a

Editura ASTRO

— Din această experiență, pot trage concluzia că trebuie să fiu atent pe unde merg. Dacă se întâmplă să mai calc vreo insectă, din nou aş plânte şi aş rugini.

De atunci mergea cu grijă, verificând mereu drumul şi când vedea vreo furnicuță o ocolea, ca să n-o strivească. Ştia doar că nu are inimă şi de aceea se străduia faţă de oricine să fie milos, nu crud.

— Cel inimos, obișnuia el să spună, nu face rău nimănui; dar eu cum nu am așa ceva trebuie să fiu mult mai atent. Desigur, după ce Oz mi-o da o inimă, nu va mai fi nevoie de atâta atenție.

Fișă de lucru

Răspundeți în scris la întrebări:

- De ce Dorothy se adăpostește în „beciul pentru uragane“ ?
- Pe cine eliberează fetița?
- De cine îi este frică Sperietoarei de Ciori?
- Cum îl ajută Dorothy pe Omul de Tinichea?
- De ce vrea Leul fricos să ajungă în Țara lui Oz?
- De ce trebuia uns cu ulei Omul de Tinichea?

EMIL GÂRLEANU (1878-1914)

Cioc! cioc! cioc!	3
Cât un fir de neghină	5
Sărăcuțul	7
O rază	9
Puișorii	11

OCTAVIAN GOGA (1881-1938)

Toamna	14
Moș Crăciun	15
Asfințit	15

ION CREANGĂ (1837-1889)

Amintiri din copilărie

I.

[Descrierea satului Humulești]	18
[Nică la școlile din Humulești și Broșteni]	19

II.

[Portretul mamei]	38
[La cireșe]	47
[Pupăza din tei]	50
[La scăldat]	58
III.	62
[Plecarea lui Nică la seminarul de la Socola]	90

Povestea unui om leneș	98
------------------------------	----

Lupul și mielul	100
-----------------------	-----

GEORGE COȘBUC (1866-1918)

Colindătorii	103
Iarna pe uliță	104

ION AGÂRBICEANU (1882-1963)

Cu sania 112
Întâiul drum 113
Bunica Safta 123

VASILE ALECSANDRI (1852-1912)

Bradul 135
Sfârșitul iernei 136
Oaspeții primăverii 137
Cucoarele 137
Noaptea 138
Dimineța 139
Tunetul 139
Primăvara 140

GEORGE TOPÂRCEANU (1886-1937)

Un duel 142
Cântec 144
Balada munților 144
Bivolul și coțofana 149
Boierul și argatul 150
Leul deghizat 151

MIHAI EMINESCU (1850-1889)

La mijloc de codru 152
Crăiasa din povești 152
Rugăciune 153
Călin-Nebunul 154

PROVERBE ȘI ZICĂTORI 167

GHICITORI 186

HANS CHRISTIAN ANDERSEN (1805-1875)

Privighetoarea 214
Prințesa și bobul de mazăre 224
Mica sirenă 226
Crăiasa Zăpezii 247

ALEKSEI NIKOLAEVICI TOLSTOI (1883-1945)

Cheița de aur sau
Aventurile lui Burattino – *fragmente* – 281

LYMAN FRANK BAUM (1856-1919)

Vrăjitorul din Oz – *fragmente* – 334

EMIL GÂRLEANU (1878-1914)

Cioc! cioc! cioc!

Și păsările se-nțeleg între ele. Dumneavoastră poate nu mă veți crede. Atâta pagubă! Dar eu știu multe asupra lucrului ăstuia de la gaița mea, de la gaița mea care, fiindcă am învățat-o să vorbească omeneste, mi-a descoperit câteva taine ale graiului păsăresc. D-ta, spre pildă, auzi ciripind o rândunică, crezi că i-a venit, așa, un gust să facă gălăgie, în vreme ce dânsa dă povețe puișorilor ei: „Nu ieșiți la marginea cuibului!” „Nu strigați când nu sunt eu cu voi!” „Tst! pisica!” O vrabie ciripește pe gard. D-tale puțin îți pasă. Și ei, biata! i-a sărit inima din loc: „Uliul!” În nopțile cu lună asculti privighetoarea, – te încântă; ajungi să crezi că pentru tine își revarsă în gălăgâiri ploaia de mărgăritare. Nici nu bănuiești că-și plange numai dragostea ei

Așa, mulțumită gaiței mele, am ascultat, deunăzi, o convorbire între un măcăleandru și-un scatiu. Să v-o spun.

„Cioc! cioc! cioc!” se aude de departe. Măcăleandrul zice:

— E ciocănitorea!

— Ciocănitorea, răspunse scatiul, ce-o fi ciocănind mereu?

— Caută veverița, îl desluși măcăleandrul.

— Veverița? De ce?

— Urâți îmi sunteți voi, scatiu, că nu știți nimic. Nu-i cunoști povestea? Să ți-o spun!

(Mărturisesc că vreo câteva ciripiri nu le-am înțeles, dar le-am ținut însă minte. Acasă i le-am spus gaiței.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Lecturi pentru școlari : clasa a II-a / selecția textelor:

Daniela Dumitrescu. - București : Astro, 2013
ISBN 978-606-8148-40-3

I. Dumitrescu, Daniela (antolog.)

821.135.1-93-822(075.33)
82-93-822=135.1(075.33)

Editura ASTRO
Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,
Sector 1, București
Tel./Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:
www.cartea-mea.ro
www.cartescolara.ro
www.depozit-de-carti.ro
www.pro-librarie.ro

LIBRIS | We know books
și gaița mi le-a tălmăcit. Așa vă pot spune întocmai, după zisele măcăleandruului, povestea ciocănitării.)

— Demult, m-ascuți, scatiule? Începu măcăleandruul, demult tare, la-nceput, pe când oamenii erau puțini de tot, și poamele și mai puține, veverița a dat, într-o bună zi, peste un pom ciudat, cu roadă rotundă, tare, dar cu miezul dulce și gustos. Dăduse, frate, peste alun. I-au plăcut alunele și, vezi, ființă prevăzătoare, să nu mai pătească cum o pățise când rosese o iarnă întreagă coaja copacilor, să se hrănească, ce i-a venit în gând? Să strângă alune! Și și-a umplut scorbura de cu toamnă. Tocmai se bucura că dăduse norocul peste dânsa, făcea planuri mari, să nu se miște toată iarna din căsuța ei, nici cu vârful botului să nu miroase vifornița, când, într-o bună dimineață, se zgârie la un picior într-o coajă. Caută, — zoajă de alună! De unde? că ea nici nu se atinsese încă de merindele strânse. Cercetează: un sfert de alune mâncate! S-a mâhnit veverița, dar s-a și mâniat. S-a pus la pândă, să prindă pe hoț. S-a ghemuit în fundul scorburii, una cu copacul, și-a așteptat. Ce era? Ciocănitorea, cum o vezi: sai ici, vără-te coala, dă de scorbura, în scorbura de alune, și, cum e iscusită, a înțeles ea că-n alune trebuie să fie ceva. Plisc are, slavă Domnului! Craț! iaca și miezul. Bun! Craț-craț-craț, s-a pus pe mâncat. Din ziua aceea venea în fiecă amiază să-și ia prânzul. În dimineața când o pâdea veverița, a sosit tot așa zglobie, dar de-abia intră în scorbura, că veverița se repezi. Ciocănitorea vroia s-o zbughească afară, dar veverița o prinsese de coadă! Dă-i în sus, dă-i în jos, lasă coada, ca șopârta, în laba veveriței, și pe ici și pe acolo drumul. Mai târziu, când i-a venit inima la loc și s-a văzut fără coadă, s-a întors la veveriță să se roage de dânsa. N-a mai intrat în scorbura ei și, smerită, a bătut cu ciocul: Cioc! cioc! cioc! Dar

veverița își mutase culcușul! De atunci mereu ciocănește la fiecare copac, dar nici că dă de răspuns...

— Zi, de atunci, întrebă scatiul, n-are ciocănitorea coadă?...

— Vezi bine... Ssst! Uite-o...

Mă uit și eu. O fulgerare roșie străbate luminișul. Ciocănitorea se cațără cu ghearele de trunchiul unui mesteacăn și-l ciocănește de jos până sus. Apoi trece la alt copac, și la altul. Fagul sună mai tare, frasinul mai înăbușit. Un stejar găunos răsună ca un hârb. Și ciocănașul bate mereu, se duce, se șterge din ochii mei. De-abia se mai aude, departe:

Cioc! cioc! cioc!

Scatiul piruie iar:

— Știi una, frate măcăleandru? Eu cred că tot ce mi-ai spus sunt numai niște vorbe. Ea ciocănește fiindcă suge din mustul copacilor, i-o fi plăcând hrana asta.

Măcăleandruul se supără:

— Se cunoaște că ești pasăre neisprăvită. S-o fi hrănind ea cu mustul copacilor, dar ce și-o fi zis: „Dacă mi-i dat să ciocănesc mereu, cel puțin să trag din asta un folos, să mă hrănesc!”

— Așa-i! Încheie scatiul.

Acestea le-am auzit mai deunăzi povestite de către un măcăleandru unui scatiu. Un lucru însă: dacă veniți cineva pe la mine, să nu spuneți cumva gaiței mele cele ce v-am destăinuit. Mă asurzește cu ocările. Vă rog!

Cât un fir de neghină

„Nu trebuie să fii cât un munte de mare ca să poți judeca. Ci de-ai fi cât o neghină, ori cât un fir de colb, dacă ai în căpușorul tău scânteia dumnezeiască ce cu-

prinde lumea, și-i de ajuns: știi ce ești, de unde vii și-ncotro trebuie să te îndrepti." Gândirea aceasta i-o spusese gânganiei o furnică. Și spusa muncitoarei îi intrase atunci pe o ureche și-i ieșise pe alta. De-abia văzuse de câteva zile lumina soarelui, pământul, florile! În iarbă i-au părut toate un rai; dar când a întins aripioarele și-a zburat, mirându-se că poate să străbată aerul, când apoi a căzut istovită de oboseală, pe-o frunză, atunci întâiași dată a cunoscut greul. Și spusele furnicii i-au venit în minte... Ce era? O gânganie mică, fără strălucire, rotundă, ca o sămânță. De unde venea? Din iarbă; ținea minte că se trezise sub o *rochița-rândunicii*. Dar încotro avea să se îndrepte? Ei, asta era greul!

S-a coborât de pe frunză și-a purces să caute din nou furnica. A umblat încoace, încolo, – furnica nicăieri. Altele a întâlnit, dar grăbite. Furnicile nu prea stau de vorbă. A mers mult și bine; altă gândire n-a mai auzit. „Înțelepciunea e rară”, se gândea biata gânganie. Și acesta a fost al doilea necaz al ei. E greu începutul! Într-o zi o prinse ploaia; din nebăgare de seamă, căzu într-un și-voi. De-abia scăpă, pe-un pai. Iar altă dată, ce spaimă, Doamne! stătu o clipă, fără suflare, sub talpa cizmei grădinarului. Avusese noroc de-o pietricică ce lăsase lângă dânsa un gol. De ce-ți atârnă viața în ziua de azi! Dar trebuia să se păzească cu tot dinadinsul. Trai e acela când ești nevoit să-l cumpănești în fiecare clipă? Umbla numai pe dibuitele: cercetând, ocolind, ispitind. Colo e apă, dincolo oameni, mai la o parte un cărucior cu copii. „La ce m-a lăsat Dumnezeu dacă n-am părțica mea de pământ? se întreba gângania. Unde să mă așez ca să rămân liniștită?” Atunci în față i se ridică deodată casa, locuința stăpânului grădinii. „Sus, acolo, trebuie să fie bine... dar e prea înalt.” Să se ridice cu cumpătare. Întâi zbură pe vârful unei gherghine; de acolo, pe-un copăcel, pe-un călin; pe urmă, pe iedera dimprejurul balconului. În sfâr-

șit, iat-o: a ajuns. S-a așezat pe marginea streșinii. Uf! Cum arde tabla. Soarele o dogorește, un chin! Vasăzică, și aici, iad. Și gândul o munci iar: Ce rost avea pe lume?... Toate celelalte vietăți păreau că au o chemare. Și fluturul? Cum de nu. Dar fluturul e încântarea ochilor, floare zburătoare, o picurare vie din curcubeu. Furnica își face casă, agonisește, trăiesc mii la un loc; furnica, dacă ar fi de o sută de ori mai mare, i-ar fi destulă mintea pe care o are acum, în vreme ce atâtea dobitoace, mari cât munții, dacă ar fi de o sută de ori mai mici, nu le-ar ajunge mintea pe care o au cum sunt. Albina... toate, toate. Și ea? Seama ei pe lume?...

În clipa aceea găza prinse cu ochișorii o semene a ei zburând pe sus, căutând poate un loc de scăpare ca și dânsa. Dar nici n-apucă bine să se uite la ea, când, ca o săgeată, o rândunică se repezi din cuibul de sub streșină și prinse din zbor tovarășa de suferință. Peste o clipă se auziră țipătele de bucurie ale puișorilor căroră rândunica le aducea hrană. Și gângania, biata, își dete seama: „Vezi, asta e soarta noastră: să hrănim păsările, care au ce căuta pe lume!”...

... Gâza întinse aripioarele, se lăsă în gol, pluti puțin; apoi săgeată străbătu din nou aerul. Se auzi o pâl-pâire de aripi. Și, îndată, puișorii primeau, gălăgioși, pe mama bună ce le aducea iar hrană.

Sărăcuțul

S-a iscat un vârtej ca din senin. S-a înșurubat în pământ, apoi a pornit-o, tehui, peste câmp, curți și livezi, luând cu el tot ce găsea mai ușor în cale. Și dacă de pe jos fura flori, pene și hârtii, de pe-o ramură luă un cărăbuș, un cărăbuș mititel, castaniu, cu aripile fragede, cu ochișorii ca două neghinițe. Cărăbuș de primăvară. Când

LBRIS

We know
books

Emil Gârleanu

Din lumea celor care nu cuvântă

Ediția a II-a

BUCUREȘTI, 2020

7

Cuprins

Cât un fir de neghină	5
Gândăcelul	7
Sărăcuțul!	9
Călătoare!	11
Musculița	14
Cântărețul	16
Hoinar	18
În curtea mea	21
După asemănarea lor!	24
Cioc! cioc! cioc!	29
În fel de fel de fețe	30
Mai sus!	34
Nedespărțite!	36
Pasăre de noapte	38
Vulturul	40
Cucoșul	43
Ca soarele!	45
Luptătorii	47
Mărinimie	50
Singuratecii	52
Filozoful	54

Când stăpânul nu-i acasă!	56
Grivei	59
Fricosul	62
Musafirul	64
Căprioara	66
Voinicul!	68
Gâza	70
Părăsită	73
Calul	76
Tovarășii	80
Trandafirul	83
Frunza	85
O rază	88
Puișorii	90

Cât un fir de neghină

„Nu trebuie să fii cât un munte de mare ca să poți judeca. Ci de-ai fi cât o neghină, ori cât un fir de colb, dacă ai în căpușorul tău scânteia dumnezeiască ce cuprinde lumea, ți-i de ajuns: știi ce ești, de unde vii și-ncotro trebuie să te îndrepti.“ Gândirea aceasta i-o spusese gănganiei o furnică. Și spusa muncitoarei îi intrase atunci pe o ureche și-i ieșise pe alta. De-abia văzuse de câteva zile lumina soarelui, pământul, florile! În iarbă i-au părut toate un rai; dar când a întins aripioarele și-a zburat, mirându-se că poate să străbată aerul, când apoi a căzut istovită de oboseală, pe-o frunză, atunci întâiași dată a cunoscut greul. Și spusele furnicii i-au venit în minte... Ce era? O gănganie mică, fără strălucire, rotundă, ca o sămânță. De unde venea? Din iarbă; ținea minte că se trezise sub o rochița-rândunicii. Dar încotro avea să se îndrepte? Ei, asta era greul!

S-a coborât de pe frunză și-a purces să caute din nou furnica. A umblat încoace, încolo, — furnica nicăieri. Altele a întâlnit, dar grăbite. Furnicile nu prea stau de vorbă. A mers mult și bine; altă gândire n-a mai auzit. „Înțelepciunea e rară“, se gândea biata gănganie. Și acesta a fost al doilea necaz al ei. E greu începutul! Într-o zi o prinse ploaia; din nebăgare de seamă, căzu într-un șuvoi. De-abia scăpă, pe-un pai. Iar al-tă dată, ce spaimă, Doamne! stătu o clipă, fără suflare, sub talpa cizmei grădinarului. Avusese noroc de-o pietricică ce lăsase lângă dânsa un gol. De ce-ți atârnă viața în ziua de azi! Dar trebuia să se păzească cu tot dinadinsul. Trai e acela când ești nevoit să-l cumpănești în fiecare clipă? Umbla

LIBRIS | We know books

numai pe dibuitele: cercetând, ocolind, ispitind. Colo e apă, dincolo oameni, mai la o parte un cărucior cu copii. „La ce m-a lăsat Dumnezeu dacă n-am părțica mea de pământ? se întreba gângania. Unde să mă așez ca să rămân liniștită?” Atunci în față i se ridică deodată casa, locuința stăpânului grădinii. „Sus, acolo, trebuie să fie bine... dar e prea înalt.” Să se ridice cu cumpătare. Întâi zbură pe vârful unei gherghine; de acolo, pe-un copăcel, pe-un călin; pe urmă, pe iedera dimprejurul balconului. În sfârșit, iat-o: a ajuns. S-a așezat pe marginea streșinii. Uf! Cum arde tabla. Soarele o dogorește, un chin! Vasăzică, și aici, iad. Și gândul o munci iar: Ce rost avea pe lume?... Toate celelalte vietăți păreau că au o chemare. Și fluturul? Cum de nu. Dar fluturul e încântarea ochilor, floare zburătoare, o picurare vie din curcubeu. Furnica își face casă, agonisește, trăiesc mii la un loc; furnica, dacă ar fi de o sută de ori mai mare, i-ar fi destulă mîntea pe care o are acum, în vreme ce atâtea dobitoace, mari cât munții, dacă ar fi de o sută de ori mai mici, nu le-ar ajunge mîntea pe care o au cum sunt. Albina... toate, toate. Și ea? Seama ei pe lume?...

În clipa aceea găza prinse cu ochișorii o semene a ei zburând pe sus, căutând poate un loc de scăpare ca și dânsa. Dar nici n-apucă bine să se uite la ea, când, ca o săgeată, o rîndunică se repezi din cuibul de sub streășină și prinse din zbor tovarășa de suferință. Peste o clipă se auziră țipătele de bucurie ale pușorilor cărora rîndunica le aducea hrană. Și gângania, biata, își dete seama: „Vezi, asta e soarta noastră: să hrănim păsările, care au ce căuta pe lume!”...

... Gâza întinse aripioarele, se lăsă în gol, pluti puțin; apoi săgeata străbătu din nou aerul. Se auzi o pâlpare de aripi. Și, îndată, pușorii primeau, gălăgioși, pe mama bună ce le aducea iar hrană.

Gândăcelul

Cum venise pe lume, nici el nu-și dădea seama. S-a trezit ca dintr-un somn și parcă era de când pământul. Nu simțise nici durere, nici bucurie. Și mult își muncise gândul cum răsărise, și-al cui era? Mic cât un fir de linte, mișca piciorușele fragede și ocolea, de pe margini, frunzișoara care-l adăpostise. Într-o zi încercă o pornire lăuntrică: ieși de sub umbra răcoroasă și dădu buzna afară, în ploaia de lumină. Atunci rămase pe loc, orbit de atâta strălucire. Încetul cu încetul îi veni inima la loc și îndrăzni: deschise ochișorii mai mult, mai tare, mai mari, îi deschise în sfârșit bine-bine și privi în sus. Se făcuse parcă mai mititel decât fusese. Cu câtă strălucire, ce adânc și albastru se dezvelea cerul! Și ce minune! cu ochișorii lui mărunți, cât niște fire de colb, îl cuprindea întreg. Și ce întunecime, câtă umezeală sub frunzișoara lui. Ce căutase dânsul acolo? Iar din mijlocul tăriei albastre, un bulgăre de aur aprins arunca văpăi.

Tresări. Era el altul? Piciorușele nu mai erau ale lui de scânteiau așa? Și mai era îmbrăcat în aur! Căci și trupușorul lui, pe care și-l vedea pentru întâia oară, scânteia. Nu cumva era o fărâmiță căzută de acolo, de sus, o fărâmiță de lumină închegată, rătăcită pe pământ? Și, ca o adeverire, pe țărâna neagră trupul aruncă o lumină dulce. Ce se mai întreba! Fără îndoială, de acolo căzuse, acolo trebuia să se întoarcă. Dar ce depărtare. Și cum să ajungă? Privi în sus; și atunci, deasupra căpușorului, zări lujerul unui crin ce se ridica așa de înalt, că parcă floarea din vârf își deschidea paharul chiar dedesubtul bulgărului de aur, să-i culeagă razele.

LBRIS

We know
books

OCTAVIAN GOGA

DOINA

Editura ASTRO

Furtunile când zbuciumă văzduhul
 Și vifore-n păgână răzvrătire
 Aprind temutul fulgerelor caier,
 Când ingenunche pocăita minte,
 Tu gemi atunci, cu îngrozita fire,
 Cutremurat de-aducerile-aminte.

Când limpede va legăna amurgul
 În lumi de stele-un cântec de fecioare,
 Un cântec care-și flutură sfiala,
 Și-aprins, văpaia patimii răsfrânge,
 Atunci, topit în ruga-i arzătoare,
 Tu, suflete, cu jalea lui vei plânge...

*

Dar, câtă vreme lunci vor fi în floare
 Și-un trandafir va mai trăi în fire,
 Cât buzele vor cere sărutare
 Și florile vor cere stropi de rouă,
 Și câtă vreme, tainică iubire,
 Scânteia ta vei mai aprinde, nouă;

Când crini nuntesc în razele de soare
 Și mândri țin alaiul strălucirii,
 În vifore și în adânc de mare,
 În stelele ce răsăd în împrejururi,
 Pierzându-te în taina sfânt-a firii,
 Vei dăinui tu, suflete, de-a pururi...

POEZII (1905)

Rugăciune	3
Plugarii	5
Noi	8
Oltul	9
Casa noastră	12
Apostolul	15
Dascălul	17
Dăscălița	20
Bătrâni	22
Reîntors	23
Departa	25
În codru	27
Dimineața	29
Pe înserate	31
De la noi	32
Cântăreților de la oraș	34
Sara	37
Lăutarul	38
La groapa lui Laie	39
Pripeag	41

Pace	42
Ruga mamei	43
Toamna.	46
Copiilor	47
Părăsit	49
Despărțire	50
Învins.	51
Solus ero	52
Noapte	53
Clăcașii.	57
Așteptare	62

NE CHEAMĂ PĂMÂNTUL (1909)

Fecunditas	65
Cântecele mele.	66
Cosașul.	68
De demult...	70
Colindă.	72
Un om	73
Graiul pâinii	76
Cain	78
În munți	80
Cantorul cimpoi	82
Străinul.	84
Scrisoare	86
Lăcaș străbun	87
Asfințit	90

Carmen.	92
O rază	94
Sufletul.	97
Răsună toaca...	98
Cântece.	99
Sonet	103
Sonet	104
E sărbătoare	105
Poezie	106

DIN UMBRA ZIDURILOR (1913)

Revedere	109
--------------------	-----

Din umbra zidurilor

Oaspe vechi	110
Agonie	112
Paris	114
Ziua	114
Notre Dame	115
Felinarul	116
În muzeu	117
Mama	121
Măsuța mea	123

Cântă apele

La mal	125
Aeternitas	126
De profundis	127
Lacul	128

Eu stau la mal...	130
Scrisoarea ta...	130
Gândește-te...	131
Scirocco	132

Coarde vechi

Poet	133
Doina.	134
Voi veniți cu mine...	136
Inima.	138
Strămoșii.	139
Carmen laboris.	142
Scrisoare	144
Moș Crăciun	146
Eu știu un basm	147

Clipe

Trage-ți oblonul	149
Un trandafir se stinge	150
Taina	150
Toamnă nouă.	152
Mă-ntorc din nou....	153
Amurg	153
O lacrimă.	154
Moștenire	155
O clipă	156

CÂNTECE FĂRĂ ȚARĂ (1916)

Fără țară	157
Așteptare.	159
Pajurei cu două capete.	160

Sângele.	162
În pacea mută	164
Portretul	165
Apostolul.	168
În mormânt la Argeș	169
Pribeag străin	170
Lupul.	171
Bobotează	172
Trecea convoiul mortuar.	173
Poveste.	174
Sufletul.	176

Editor: George Huzum

Tehnoredactor: Angela Ardeleanu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
GOGA, OCTAVIAN

Doina / Octavian Goga - București: Astro, 2010
ISBN 978-606-92310-3-6

821.135.1-1

Editura ASTRO

Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,

Sector 1, București

Tel./Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:

www.cartea-mea.ro

www.cartescolara.ro

www.depozit-de-carti.ro

Nota editorului: Au fost operate modificări privind normele ortografice aprobate de Academia Română, exceptând: nici o, nici un, vre o, vre un, vre una, vre unul.

POEZII
1905

RUGĂCIUNE

Rătăcitor, cu ochii tulburi,
Cu trupul istovit de cale,
Eu cad neputincios, stăpâne,
În fața strălucirii tale.
În drum mi se desfac prăpăstii,
Și-n negură se-mbracă zarea,
Eu în genunchi spre tine caut:
Părinte,-orânduie-mi cărarea!

În pieptul zbugiumat de doruri
Eu simt ispitele cum sapă,
Cum vor să-mi tulbure izvorul
Din care sufletul s-adapă.
Din valul lumii lor mă smulge
Și cu povața ta-nțeleaptă,
În veci spre cei rămași în urmă,
Tu, Doamne, văzul meu îndreaptă.

Dezleagă minții mele taina
Și legea farmecelor firii,

Sădește-n brațul meu de-a pururi
Tăria urii și-a iubirii.
Dă-mi cântecul și dă-mi lumina
Și zvonul firii-ndrăgostite,
Dă-i raza soarelui de vară
Pleoapei mele ostenite.

Alungă patimile mele,
Pe veci strigarea lor o frânge,
Și de durerea altor inimi
Învață-mă pe mine-a plânge.
Nu rostul meu, de-a pururi pradă
Ursitei maștere și rele,
Ci jalea unei lumi, părinte,
Să plângă-n lacrimile mele.

Dă-mi tot amarul, toată truda
Atâtor doruri fără leacuri,
Dă-mi viforul în care urlă
Și gem robiile de veacuri.
De mult gem umiliții-n umbră,
Cu umeri gârbovi de povară...
Durerea lor înfricoșată
În inimă tu mi-o coboară.

În suflet seamănă-mi furtună,
Să-l simt în matca-i cum se zbate,

Cum tot amarul se revarsă
Pe strunele înfiorate;
Și cum sub bolta lui aprinsă,
În smaț de fulgere albastre,
Încheagă-și glasul de aramă:
Cântarea pătimirii noastre.

PLUGARI

La voi aleargă totdeauna
Truditu-mi suflet să se-nchine;
Voi singuri străjuți altarul
Nădejzii noastre de mai bine.
Al vostru-i plânsul strunei mele,
Creștini ce n-aveți sărbătoare,
Voi, cei mai buni copii ai firii,
Urziți din lacrimi și sudoare.

Cu mila-i nesfârșită, cerul
Clipirii voastre-nduioșate
I-a dat cea mai curată rază
Din sfânta lui seninătate.
El v-a dat suflet să tresară
Și inimă să se-nfioare,
De glasul frunzelor din codru,
De șopot tainic de izvoare.

LBRIS

We know
books

ION CREANGĂ

POVEȘTI
POVESTIRI
AMINITIRI DIN COPILĂRIE

BUCUREȘTI, 2019

V

- vasilisc*, s.m. – animal fabulos care ucide cu privirea.
vărzare, s.f. – plăcintă de post umplută cu varză, ceapă, știr, mărar etc.
vătălă, s.f. – cadru dreptunghiular pe care se sprijină spata, la războiul de țesut.
vătăman, s.m. – ajutorul vornicului la încasarea dărilor; vătășel.
vergi (a duce *vergile cuiva*) – a duce grija, a se teme pentru cineva.
vidmă, s.f. – vrăjitoare.
vîndereu, s.m. – șoim mic.
vornic, s.m. – în trecut, la sate – perceptor; mai târziu – primar.

Z

- zamparagiu*, s.m. – desfrânat, haimana.
zăhăi, vb. – a neliniști, a supăra.
zăhăit, adj. – părăsit, răscolit.
zămori, vb. – a-și astâmpăra foamea, setea, cu puțin.
zăpsi, vb. – a prinde pe cineva asupra faptului.
zărghit, adj. – smintit.
zaticneală, s.f. – stânjenire, supărare.
zbânțuit, s.m., adj. – obraznic, ștregar.
zghihui, vb. – a zgâlțâi.
zmârdoare, s.f. – ființă murdară, scârbă.

Cuprins

Povești

Povestea porcului	5
Soacra cu trei nurori	22
Capra cu trei iezi	30
Punguța cu doi bani	39
Dănilă Prepeleac	44
Povestea lui Harap-Alb	58
Fata babei și fata moșneagului	114
Ursul pătălit de vulpe	121
Ivan Turbincă	124
Lupul la stână	141

Povestiri

Povestea unui om leneș	145
Moș Ion Roată și Unirea	147
Popa Duhu	151
Cinci pâni	157
Moș Ion Roată și Vodă-Cuza	162
Acul și barosul	168
Inul și cămeșa	171
Pâcală	174
Prostia omenească	177

Amintiri din copilărie

I. [Descrierea satului Humulești]	183
[Nică la școlile din Humulești și Broșteni]	184
II. [Portretul mamei]	202
[La cireșe]	210
[Pupăza din tei]	213
[La scăldat]	220
III.	225
IV. [Plecarea lui Nică la seminarul de la Socola]	251
<i>Glosar</i>	261

Povestea porcului

Cică erau odată o babă și un moșneag: moșneagul de-o sută de ani, și baba de nouăzeci; și amândoi bătrânii aceștia erau albi ca iarna și posomorâți ca vremea cea rea din pricină că nu aveau copii. Și, Doamne! tare mai erau doriți să aibă măcar unul, căci, cât era ziua și noaptea de mare, ședeau singurei ca cucul și le țiuiau urechile, de urât ce le era. Și apoi, pe lângă toate aceste, nici vreo scofală mare nu era de dânșii: un bordei ca vai de el, niște țoale rupte, așternute pe laițe, și atâta era tot. Ba de la o vreme încoace, urâtul îi mânca și mai tare, căci țipenie de om nu le deschidea ușa; parcă erau bolnavi de ciumă, sărmanii!

În una din zile, baba oftă din greu și zise moșneagului:

— Doamne, moșnege, Doamne! De când suntem noi, încă nu ne-a zis nime tată și mamă! Oare nu-i păcat de Dumnezeu că mai trăim noi pe lumea asta? Căci la casa fără de copii nu cred că mai este vrun Doamne-ajută!

— Apoi dă, măi babă, ce putem noi face înaintea lui Dumnezeu?

— Așa este, moșnege, vād bine; dar, până la una, la alta, știi ce-am gândit eu astă-noapte?

— Știu, măi babă, dacă mi-i spune.

— Ia, mâine dimineață, cum s-a mihi de ziuă, să te scoli și să apuci încotro-i vedea cu ochii; și ce ți-a ieși înainte întâi și-ntâi, dar a-fi om, da' șarpe, da', în sfârșit, orice altă jivină a fi, pune-o în traistă și o adă acasă; vom crește-o și noi cum vom putea, și acela să fie copilul nostru.

Moșneagul, sătul și el de-atâta singurătate și dorit să aibă copii, se scoală a doua zi dis-dimineată, își ia traista

în băț și face cum i-a zis baba... Pornește el și se duce tot înaintea pe niște ponoare, până ce dă peste un bulhac. Și numai iaca că vede în bulhac o scroafă cu doisprezece purcei, care ședeau tologiți în glod și se păleau la soare. Scroafa, cum vede pe moșneag că vine asupra ei, îndată începe a grohăi, o rupe de fugă, și purceii după dânsa. Numai unul, care era mai ogârjit, mai răpănos și mai răpciugos, neputând ieși din glod, rămase pe loc.

Moșneagul degrabă îl prinde, îl bagă în traistă, așa plin de glod și de alte podoabe cum era, și pornește cu dânsul spre casă.

— Slavă ție, Doamne! zise moșneagul, că pot să duc babei mele o mângâiere! Mai știi eu? Poate ori Dumnezeu, ori dracul i-a dat în gând ieri noapte de una ca asta.

Și cum ajunge-acasă, zice:

— Iaca, măi băbușcă, ce odor ți-am adus eu! Numai să-ți trăiască! Un băiat ochios, sprâncenat și frumușel de nu se mai poate. Îți seamănă ție, ruptă bucățică!... Acum pune de lăutoare și grijește-l cum știi tu că se grijește băieții: că, după cum vezi, îi cam colbăit, mititelul!

— Moșnege, moșnege! zise baba, nu râde, că și aceas-ta-i făptura lui Dumnezeu; ca și noi... Ba poate... și mai nevinovat, sărmanul!

Apoi, sprintenă ca o copilă, face degrabă leșie, pre-gătește de scaldătoare și, fiindcă știa bine treaba moși-tului, lă purcelul, îl scaldă, îi trage frumușel cu untură din opaiț pe la toate încheieturile, îl strânge de nas și-l sumuță, ca să nu se deoache odorul. Apoi îl piaptănă și-l grijește așa de bine, că peste câteva zile îl scoate din boală; și cu țărâțe, cu cojițe, purcelul începe a se înfiripa și a crește văzând cu ochii, de-ți era mai mare dragul să te uiți la el. Iară baba nu știa ce să mai facă de bucurie că are un băiat așa de chipos, de hazliu, de gras și învelit ca un pe-pene. Să-i fi zis toată lumea că-i urât și obraznic, ea ținea

una și bună, că băiat ca băiatul ei nu mai este altul! Numai de-un lucru era baba cu inima jignită: că nu putea să le zi-că tată și mamă.

Într-una din zile, moșneagul voiește a merge la târg să mai cumpere câte ceva.

— Moșnege, zise baba, nu uita să aduci și niște roșco-ve pentru ist băiat, că tare-a fi dorit, mititelul!

— Bine, măi babă. Dar în gândul său: „Da' mânca-l-ar brânca să-l mănânce, surlă, că mult mă mai înăduși cu dânsul. De-am avea pâine și sare pentru noi, da' nu să-l mai îndop și pe dânsul cu bunătăți... Când m-aș potrivi eu babei la toate cele, apoi aș lua câmpii!“

În sfârșit, moșneagul se duce la târg, târguiește el ce are de târguit și, când vine acasă, baba îl întreabă, ca tot-deauna:

— Ei, moșnege, ce mai știi de pe la târg?

— Ce să știi, măi babă? Ia, nu prea bune vești: împă-ratul vrea să-și mărite fata.

— Și asta-i veste rea, moșnege?

— D-apoi îngăduiește puțin, măi babă, că nu-i numai atâta, că, de ce-am auzit eu, mi s-a suit părul în vârful capului. Și când ți-oi spune până la sfârșit, cred că ți s-a încrâncena și ție carnea pe tine.

— Da' de ce, moșnege? Vai de mine!

— D-apoi, iaca de ce, măi babă, ascultă: Împăratul a dat de știre, prin crainicii săi, în toată lumea, că oricine s-a afla să-i facă, de la casa aceluia și până la curțile împă-rătești, un pod de aur pardosit cu pietre scumpe și fel de fel de copaci, pe de-o parte și de alta, și în copaci să cânte tot felul de păsări, care nu se mai află pe lumea asta, ace-luia îi dă fata; ba cică-i mai dă și jumătate din împărăția lui. Iară cine s-a bizui să vină ca s-o ceară de nevastă și n-a izbuti să facă podul, așa cum ți-am spus, aceluia pe loc îi și taie capul. Și cică până acum o mulțime de feciori de crai și de împărați, cine mai știe de pe unde au venit, și niciunul

LBRIS

We know
books

GEORGE COȘBUC

NUNTA ZAMFIREI

Editura ASTRO

CUPRINS

BALADE ȘI IDILE (1893)

Noapte de vară	3
Mânioasă	5
Nu te-ai priceput	7
Fatma	8
Nunta Zamfirei	10
Cântecul fusului	17
Rea de plată	20
Fata morarului	21
Crăiasa zânelor	22
Rugămintea din urmă	28
Poet și critic	32
Vântul	34
Vestitorii primăverii	37
Pe lângă boi	38
Rada	39
Trei, doamne, și toți trei!	45
La oglindă	48
Calul dracului	52
De pe deal	53
El-Zorab	55
Suptîrica din vecini	61
Numai una!	62
Regina ostrogoților	64
Brăul Cosânzenii	67
Dușmancele	71
Costea	75
Somnul codrilor	79
Recrutul	81

Lordul John	85
Moartea lui Fulger	86
Un cântec barbar	96
Păstorița	99
Prahova	100
La părău	106
Vara	109
Un basm	111
Spinul	112
Toamna	114

FIRE DE TORT (1896)

Din viață

Mama	117
Lupta vieții	119
Ștefăniță-Vodă	121
Sub patrafir	124
Scara	127
Noi vrem pământ!	129
Voichița lui Ștefan	132
Doina	135
La Paști	139
Seara	141
În miezul verii	144
Iarna pe uliță	147
Cântec	152
Ispita	153
Fata mării	156
Decebal cătră popor	158
Roata morii	160

Din poveste

O noapte pe Caraiman	163
Concertul primăverii	165
Cetatea Neamțului	167
Colindătorii	175
Legenda rândunelei	176
Ideal	180
Ștregarul văilor	188
Floarea-soarelui și macul	190
Bordei sărac	194
Umbră	197
Prin Mehadia	198
Dintr-o poveste	200
Pomul Crăciunului	200
Drumul iubirii	202
Tricolorul	204
Psalm	205
Voci din public	206

CÂNTECE DE VITEJIE

Cântec	208
Dorobanțul	208
Dunărea și Oltul	210
Pentru libertate	212
Scut și armă	215
Oltenii lui Tudor	216
Sărindar	218
Zece mai	220
Mortul de la Putna	223

Stema țării	225
Pe dealul Plevnei	227
Graiul neamului	228
De profundis	229
Cântecul redutei	231
Povestea căprarului	233
Coloana de atac	236
O scrisoare de la Muselim-Selo	241
Raport	245
Podul lui Traian	246
Pașa Hassan	248

LBRIS

We know
books

CLASICI LITERATURII ROMÂNE

ION AGÂRBICEANU

**FILE DIN
CARTEA NATURII**

Editura ASTRO

Ciocârlia	3
Bunica Safta	16
Roitul stupilor	27
La secere	34
Moș Ioniță	45
La fân	54
Tâlharul	61
Turturelele	68
La pădure	75
Culesul porumbului	83
Presura	92
Străjerul	100
Ciorile	109
Ninge	116
Vânturile	123
Întâiul drum	130
La săniuș	141
Pogăniciul	150
Ploaie cu șiroaie	157
Adormirea Măriuței	163
Niță de la Coasta Morii	170
Între stejari	183
Nepoata lui moș Mitruț	191
Nicu	198
Seri senine	204
Bourelul	211
Brazii	217
Păpădia	230
Salcâmi în floare	236
Lângă râu	244
Popor nou	251
În făuriște	258

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
AGÂRBICEANU, ION

File din cartea naturii / Ion Agârbiceanu. - București :
Astro, 2013

ISBN 978-606-8148-28-1

821.135.1-93-32

Editura ASTRO
Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,
Sector 1, București
Tel./Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:
www.cartea-mea.ro
www.cartescolara.ro
www.depozit-de-carti.ro
www.pro-librarie.ro

Zăpada, subțiată mereu către sfârșitul lui februarie, la începutul lui martie se topi de tot sub adierile vântului de la miazăzi. Pe costișele unde bătea soarele, iarba se grăbi să-și arate acele verzi și fragede. Fierarii satului nu mai răzbeau cu ascuțitul fiarelor de plug. Prin curți, prin grădini, pe lângă jirezile de paie găinile cotcorozeau răsunător ca și când le-ar fi zburătărit cineva. Cocoșii trâmbițau a fală de pe garduri. Purceii mici, ca niște șobolani, guițau prin curți, alergând după mamele lor, care nu i-au lăsat să sugă de-ajuns, grăbindu-se să râme în țelina dezghețată din grădini. Pe drumuri, după dezgheț, tina se strânse, și se vedeau cărări bătucite.

O săptămână de primăvară învie lumea. Dar iarna înveninată rău se hotărî să se întoarcă, părându-i că prea curând a plecat.

Și într-o seară dădu drumul vânturilor de miazănoapte și dimineața era alb cât bătea ochiu'. Nu mai ninge, dar văzduhul era sur și greu, coborât pe umerii dealurilor din jurul satului, și vântul, deși se mai potolise, tăia ca briciul.

Cotcorozitul găinilor încetă, purcelușii cei vârgați cu dungi negre se grămădiră iarăși în paiele din cotete, mămaruțele – vacile Domnului – care începuseră să se ivească în țărâna de sub streășina gardului, unde bătea soarele, se făcură nevăzute.

Numai oamenii nu se înspăimântară de toanele iernii. Ei începură să iasă cu plugurile pe colibe, cu sarcinile de fân legate deasupra.

Pământul nu înghețase, iar stratul de zăpadă era subțire de tot. Dacă nu mai ninge până la amiezi se poate și topi, mai cu seamă în locurile de feție, cum erau cele ce trebuiau semădate anul acesta cu orz și cu ovăz.

La început mai puține, apoi, după ce se ascunse zăpada, tot mai multe pluguri brăzdau pământul în locurile de arătură. Vremea mirosea încă mereu a iarnă, văzduhul părea îmbâcsit cu praf fin de cenușă. Oamenii purtau căciuli și clicine peste pieptare, pogănicii – băieții care mânau vitele pe brazdă – aveau buzele crăpate și mâinile îngroșate, roșii ca racul, dar tot aveau inimă să pocnească din bici și să strige vitelor pe nume.

Vântul părea că nu mai bate, nu mai mișca nicio buruiană uscată, dar era încă viu și ardea obrajii tineri, ca o flacără nevăzut de subțire.

Câteva zile soarele nu se arătă din bolta sură și neclintită. În lumea aceea mohorâtă, nu-i venea niciunui fecior de la coarnele plugului să cânte; întinderile 7 lanurile, luncile, dealurile păreau, nu știi cum, ca de fier. Pareă toate răsufiau încă a iarnă.

Seara, când se întorceau plugarii în săt, vorbeau pe drum:

— Blestemată vreme!

— O mai fi asta primăvară!

— Ne-a zăpăcit săptămâna cea caldă. Poate am ieșit și noi prea devreme cu plugul.

— Da' de unde! Ca în toți anii, nu mai în grabă.

— N-am apucat să ar de primăveri fără să aud ciocârlia.

— Vom auzi-o, n-avea grijă! Să se ivească numai soarele.

Ea ce așteaptă?

Pogăricii când intră în căldura din casă, cu degetele cârlig, cu buzele crăpate, cu obrajii arși de foc, au lacrimi pe gene, de care ei nu știi nimic, ei încep să spună cu glas tare, aproape zbierând, cât de mult au arat azi.

O vreme a stat încordată lupta între iarnă și primăvară – câteva zile. Poate deasupra văzduhului de cenușă s-au tăiat în săbii, pentru că într-o bună dimineată sabia primăverii a despica plumbul de sus, și vânt cald de la miazăzi, cu mireasmă de verdeață a umplut lumea, fugărind norii cei încremeniți parcă într-unul singur.

Soarele s-a ivit strălucitor de proștețime, de tinerețe și se înălța biruitor în seninătatea cerului.

Un băiețș care se grăbi să iasă cu oile la păscut ciuli deodată urechile, se răzică în bătă, își răsturnă pe spate capul înfundat în căciulă, desluși mai întâi cântecul mărunț, ciripitor, apoi văzu și rotirea ce se înălța în văzduh, drept în sus, și care părea că ea cântă, și un zâmbet larg îi inundă întreaga față.

— Ciocârlia! strigă el nemaiputând de bucurie.

— Ciocârlia! Ia' ascultați și uitați-vă în soare! Cântă ciocârlia!

Privi împrejur; nu era nimeni în apropiere care să-l audă.

Cunoștea zborul și cântecul ciocârliei încă din primăvara trecută.

Când înțelese că nu-i nimeni în apropiere să-i spună vestea cea mare, lăsă oile în luncă și alergă la cel mai apropiat plug:

— Bădiță, auzit-ai ciocârlia? Eu am auzit-o și am văzut-o!

Omul cunoștea băiețșul.

— Unde, mă Ionaș?

— Acolo unde-s oile mele.

— Nu mai spune!

Plugarul ara cu boii, fără pogănici. Oprii boii.

— N-am văzut-o când s-a ridicat în aer, ci am auzit numai cum ciripește ceva mărunț deasupra mea.

— Tu cunoști cântecul ciocârliei?

— Cum să nu-l cunosc! Și m-am uitat la cercurile pe care se înălța spre soare, până s-a pierdut în cer.

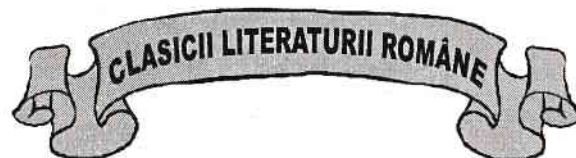
— Dacă-i așa, a sosit de-acum și primăvara, măi băiete. Era chiar vremea.

Până să-și răsucescă omul o țigară, din împrejurimi se mai înălțară câteva ciocârlii în văzduh.

— Auzitu-le-ai? Uite-o pe una! Uite încă una! Ba-s trei! Ba-s patru! Vezi-le, Bădiță?

LBRIS

We know
books

VASILE ALECSANDRI

DAN, CĂPITAN DE PLAI

Editura ASTRO

A sale brațe albe, obrazu-și dezvelește
Ș-adaoge-n glas tare: „Mai bine mort de mic
Decât s-ajungă-n lume prin tine un calic.
Da! trage brazda, feară, și-ngroapă laolaltă,
Alături cu pruncul, mândria ta înaltă!“

Năprasnic atunci vodă c-un bici cumplit de foc
Lovește-h boi să-i mâie, dar boii stau pe loc
Ș-acoperă copilul cu-o caldă înfășare
Prin aburii ce iese din deasa lor suflare.
Și ciocârlia-ncepe cântările-a-și urma,
Și mama în uimire -ncepe-a lăcrima.

„Muiere! strigă vodă turbat, schimbat în fiară.
Peri deci și tu pe brazdă, și țâncul fraged piară!“
Nebun, el se repede, dar n-a făcut doi pași,
Și iată că tufarii se mișcă a vrăjmași.
Și iată că s-aude un glas de răzbunare,
Și iată că se vede o gloată-n fuga mare

Venind cum vine zmeul pe aripă de vânt,
Cu-o falcă sus în ceruri și alta pre pământ.
Răzășii sunt, răzășii!... Fugiți, pieriți cu toții.
Păcatul vă ajunge, neferi și domni, voi, hoții!
Răzășii în urgie s-apropie de voi
Ca să vă puie-n juguri, să dați plugul napoi.

.....
Dispar în clipă hoții, și zarea se deschide,
Și gloata strigă: „Oarba!“... și copilașul râde.

12 oct. 1888

DOINE ȘI LĂCRIMIOARE

Doina	3
Altarul monastirei Putna	5
Groza	7
Cântic haiducesc	9
Hora	11
Făt-Logofăt	13
Tatarul	15
Dorul româncei	16
Steluța	18
Lăcrimioare	20
Vezi tu vulturul... ..	21
Canțonetă napolitană	22
La Veneția mult duioasă	23

LEGENDE

Răzbunarea lui Statu-Palmă	25
Ana Doamna	29
Odă statuiei lui Mihai Viteazul	32
Toamna țesătoare	36
Legenda rândunicăi	39
Dan, căpitan de plai	45
Grui-Sânger	60
Legenda ciocârlii	70

Cuza Vodă	83
Cânticul gintei latine	84
Hodja Murad-paşa	85
Vântul de la miazăzi	90
Ghioaga lui Briar	96
Prier şi Fata Iernei	101
Soare de iarnă	104
Stroe Plopan	105

PASTELURI

Serile la Mirceşti	110
Sfârşit de toamnă	112
Iarna	113
Gerul	114
Viscolul	115
Sania	115
Miezul iernei	116
La gura sobei	117
Bradul	119
Sfârşitul iernei	120
Oaspeţii primăverii	121
Cucoarele	122
Noaptea	123
Dimineaţa	124
Tunetul	124
Plugurile	125
Sămănătorii	126
Rodica	127
Lunca din Mirceşti	128

Malul Siretului	130
Concertul în luncă	130
Vânătorul	133
Balta	134
Secerişul	135
Pe coastele Calabrei	135
Bărăganul	136
Valul lui Traian	138

MĂRGĂRITĂRELE

Noaptea Sfântului Andrii	141
Deşteptarea României	144
Cânticul Margaritei	147
Păsărica Mărei	148
Floarea oceanului	150
Iahtul	151
Stelele	153
N. Bălcescu murind	154
Anul 1855	156
Banul Mărăcină	157
Dragoş	162
Visul lui Petru Rareş	166
Moldova în 1857	173
Surorii mele	176
Steaua ţării	177
Hora Unirei	179
Presimţire	181
La poezii români	182

Înșiră-te, mărgărite.....	183
Fântâna.....	200

OSTAȘII NOȘTRI

Peneș Curcanul.....	202
Sergentul.....	209
Păstorii și plugarii.....	211
Frații Jderi.....	212
Căpitanul Romano.....	216
Hora de la Plevna.....	218
Hora de la Grivița.....	220
Odă ostașilor români.....	221

SUVENIRE

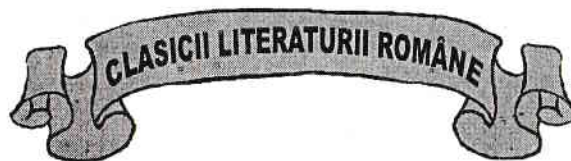
Pe malul mării.....	224
Păsărica.....	226
Zimbrul și vulpea.....	227
Adio Moldovei.....	228
La mormântul lui Gr. Romalo.....	230
Întoarcerea în țară.....	231
Bosforul.....	233
Strofe lui C. Negri.....	235
Pe un album.....	238

DIN PERIODICE ȘI POSTUME

15 Mai 1848.....	239
Hora Ardealului.....	240
Țara.....	241
Eroii de la Plevna.....	243
Legenda crinului.....	248
Plugul blăstemat.....	250

LBRIS

We know
books

GEORGE TOPÂRCEANU

**BALADA UNUI
GREIER MIC**

Editura ASTRO

Zice că demult, odată,
Un pitic s-a însurat
Cu o văduvă bogată,
Ce fusese măritată
Cu un mare om de stat.
Și-o fi dus ea, altădată, o viață mai tihnită,
Dar la urmă și piticul a făcut-o fericită...

*Cu muncă și cu răbdare,
Poți face cât unul mare.*

CUPRINS

BALADE VESELE ȘI TRISTE

Rapsodii de primăvară	3
Cântec	6
Balada morții	7
Balada călătorului	9
Balada Popii din Rudeni	11
Balada munților	14
Pastel	19
Rapsodii de vară	21
Broaștele	26
Acceleratul	27
Sfârșit de vară	29
Rapsodii de toamnă	31
Balada unui greier mic	38
Catrene	40
Manon și Des Grieux	42
Balada chiriașului grăbit	43
Noapte de mai	45
Noapte de iarnă	48
Singuri	51
În drum	52
Noapte de toamnă	53
Romanță	54
Păinjiniș	55
Epilog	56
Distih eroic	56
Infernul	57

PARODII ORIGINALE

În loc de prefață	69
-----------------------------	----

Pagini din diferiți autori

<i>Homer:</i>	
Chinurile lui Ulise	70

Alfred De Musset:

Noapte de august 73

Al. Depărățeanu:

Vara la țară... 77

Dimitrie Bolintineanu:

Mihai Viteazul și turcii. 80

George Coșbuc:

Țiganii 82

A. Mirea:

Caleidoscop 85

I. Unei fosile 85

II. Bustului meu 86

III. Răspunsul micilor funcționari 88

IV. Răspunsul cometei 90

V. Sonete 92

1. La cinematograful mut 92

2. Sonet teatral 93

3. Un romantic 94

VI. Sahara 94

O. Goga:

I. Mucenicii 96

II. Vade retro 97

I. Minulescu:

Trei romane pentru mai târziu 99

I. Romanța automobilului 99

II. Romanță autumnală 101

III. Romanța gramofonului 102

M. Codreanu:

Sonete parnasiene 105

I. Scamatorul 105

II. Pagliaccio 105

III. Samson și Dalila 106

IV. Testamentul unui poet necunoscut 107

Mircea Dem. Rădulescu:

Nocturnă 108

Adrian Maniu:

Menajerie 110

N. Davidescu:

din **Cântarea omului**

I. Ploaia 111

II. Întoarcerea fiului risipitor 112

O domnișoară de pension:

Misterul nopții 113

Un începător de talent:

Apostrofe la lună 114

Otilia Cazimir:

I. Vis alb 115

II. Strofa risipită 116

III. Ariciul 116

Demostene Botez:

I. Prohod 118

II. Tristeți provinciale 120

III. Cobe 122

Tudor Arghezi:

I. Psalm 124

II. Menire 125

III. Utrenie 125

IV. Blesteme 126

MIGDALE AMARE

Prefață 129

Cioara 131

Fum 135

Sonet estival 137

Albumul 138

Sonete pluvioase 138

La vânătoare	140
I. Decorul	140
II. Un iepure	140
III. Masa	142
IV. La întoarcere	144
Octombrie	145
Noiembrie	146
Fantezie de toamnă	147
Primăvara	148
Un duel	150
Balada corbilor	152
La Paști	153
Singur	154
În jurul unui divorț	156
Dedicație	161
Gelozie	162
Populară	162
Toamna în parc	163
Balada unei stele mici	164
În Iași	167
Expunere de motive	167
Cocostârcul albastru	169
Poetul	171
Scrisoare	172
Ripostă	176
Bene merenti	178

POEZII NEINCLUSE ÎN VOLUME

<i>Fabule pentru copii</i>	183
Bivolul și coțofana	183
Boierul și argatul	184
Leul deghizat	185
Întrebare și răspuns	186
Câți ca voi!	186
<i>Fabule mici pentru oameni mari</i>	187
Cin' s-a fript cu ciorbă	187
Văduva și piticul	188

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
TOPÂRCEANU, GEORGE

Balada unui greier mic / George Topârceanu - București:

Astro, 2010

ISBN 978-606-92310-4-3

821.135.1-1

Editura ASTRO

Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,

Sector 1, București

Tel./Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:

www.cartea-mea.ro

www.cartescolara.ro

www.depozit-de-carti.ro

Nota editorului: Au fost operate modificări privind normele ortografice aprobate de Academia Română, exceptând: nici o, nici un, vre o, vre un, vre una, vre unul.

BALADE VESELE ȘI TRISTE

RAPSODII DE PRIMĂVARĂ

I

Sus, prin crângul adormit,

A trecut în taină mare,

De cu noapte, risipind

Șiruri de mărgăritare

Din panere de argint,

Stol bălai

De îngerăși

Cu alai

De toporași.

Primăvară, cui le dai?

Primăvară, cui le lași?

II

Se-nalță abur moale din grădină.

Pe jos, pornesc furnicile la drum.

Acoperișuri veștede-n lumină

Întind spre cer ogeacuri fără fum.

Pe lângă garduri s-a zvântat pământul

Și ies gândacii-Domnului pe zid.

Ferestre amorțite se deschid

Să intre-n casă soarele și vântul.

De prin balcoane

Și coridoare
Albe tulpane
Fâlfâie-n soare.
Ies gospodinele
Iuți ca albinele,
Părul le flutură,
Toate dau zor.
Unele mătură,
Altele scutură,
Colbul din pătură
Și din covor.

Un zarzăr mic, în mijlocul grădinii,
Și-a răsfirat crenguțele ca spinii
De frică să nu-i cadă la picioare,
Din creștet, vâlul subțirel de floare.

Că s-a trezit așa de dimineață
Cu ramuri albe – și se poate spune
Că-i pentru-ntâia oară în viață
Când i se-ntâmplă-asemenea minune.

Un nor sihastru
Și-adună-n poală
Argintul tot.
Cerule e-albastru
Ca o petală
De miozot.

III

Soare crud în liliac,
Zbor subțire de gândac,
Glasuri mici
De rândunici,
Viorele și urzici...
Primăvară, din ce rai
Nevisat de pământeni
Vii cu mândrul tău alai
Peste crânguri și poieni?
Pogorâtă pe pământ
În mătăsurile lungi de vânt,
Lași în urmă, pe câmpii,
Galbenii vii
De păpădii,
Bălți albastre și-nsorite
De omăt topit abia,
Și pe dealuri mucezite
Arături de catifea.

Și pornești departe-n sus
După iarna ce s-a dus,
După trena-i de ninsori
Așternută pe colini...
Drumuri nalte de cocori,
Călăuzii cei străini,
Îți îndreaptă an cu an

LBRIS

We know
books

Mihai Eminescu
Poezii și proză

Ediția a II-a

BUCUREȘTI, 2018

că venise în câmp ca să citească, că citind adormise. Camera obscură, viața cea trecută a unui om, ce se numea Dionis, ciudat... el visase! „Ah! gândi el – cartea mea mi-a făcut șotia asta; în urma cetirei ei, am visat atâtea lucruri extraordinare. Ce lume străină, ce oameni străini, ce limbă, parcă era a noastră, dar totuși străină, alta...” Ciudat! Călugărul Dan se visase mirean cu numele Dionis... pare că se făcuse în alte vremi, între alți oameni! Ciudat! „Ah! meștere Ruben, zise el zâmbind, cartea ta într-adevăr minunată este!... numai de n-ar ameți mintea; acum simt eu, călugărul, că sufletul călătorește din veac în veac, același suflet, numai că moartea-l face să uite că a mai trăit.” Bine zici, meștere Ruben, că egiptenii aveau pe deplin dreptate cu metempsicoza lor. Bine zici cum că în sufletul nostru este timpul și spațiul cel nemărginit și nu ne lipsește decât varga magică de a ne transpune în oricare punct al lor am voi. Trăiesc sub domnia lui Alexandru-Vodă și-am fost tras de-o mână nevăzută în vremi ascunse în viitorul sufletului meu. Câți oameni sunt într-un singur om? Tot atâția câte stele sunt cuprinse într-o picătură de rouă sub cerul cel limpede al nopții.

.....

CUPRINS

Poezii

La mormântul lui Aron Pumnuț	4
Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie	6
Junii corupți	8
Venere și Madonă	12
Epigonii	15
Mortua est!	20
Înger și demon	23
Floare albastră	28
Împărat și proletar	31
Făt-Frumos din tei	40
Crăiasa din povești	44
Lacul	46
Dorința	47
Călin (File din poveste)	49
Povestea codrului	59
Povestea teiului	62
O, rămâi	66
De câte ori, iubito... ..	68
Freamăt de codru	69
Revedere	71
O, mamă... ..	73
Scrisoarea I	74
Scrisoarea III	80
Luceafărul	91
Iubind în taină	107
Sonete	108
Departate sunt de tine	111

S-a dus amorul...	112
Pe aceeași ulicioară...	115
Trecut-au anii...	117
Despărțire	118
De ce nu-mi vii	120
Doina	122
La steaua	125
Pe lângă plopii fără soț...	126
Glossă	128
Odă	132
Veneția	133
Cu mâne zilele-ți adăogi...	134
Somnoroase pășărele	136
Ce te legeni...	137
La mijloc de codru...	138
Mai am un singur dor	139
Nu voiu mormânt bogat (variantă)	141
Privesc orașul-furnicar	143
Ai noștri tineri...	145
Fiind băiet păduri cutreieram	146
Copii eram noi amândoi...	148
Dintre sute de catarge	152
Rugăciune	153
Colinde, colinde	154
Criticilor mei	155
Sara pe deal	157

Proză

Făt-Frumos-din-Lacrimă	160
Călin-Nebunul	185
Sărmanul Dionis (<i>Fragment</i>)	198

LA MORMÂNTUL
LUI ARON PUMNUL

Îmbracă-te în doliu, frumoasă Bucovină,
Cu cipru verde-ncinge antică fruntea ta;
C-acuma din pleiada-ți auroasă și senină
Se stinse un luceafăr, se stinse o lumină,
Se stinse-o dalbă stea!

Metalica, vibrânda a clopotelor jale
Vuieste în cadență și sună întristat;
Căci ah! geniul mare al deșteptării tale
Păși, se duse-acuma pe-a nemuririi cale
Și-n urmă-i ne-a lăsat!

Te-ai dus, te-ai dus din lume, o! geniu nalt și mare,
Colo unde te-așteaptă toți îngerii în cor,
Ce-ntoană tainic, dulce a sferelor cântare
Și-ți împletesc ghirlande, cununi mirositoare,
Cununi de albe flori!

Te plânge Bucovina, te plânge-n voce tare,
Te plânge-n tânguire și locul tău natal;
Căci umbra ta măreață în falnica-i zburare
O urmă-ncet cu ochiul în tristă lăcrimare
Ce-i simț național!

Urmeze încă-n cale-ți și lacrima duioasă,
Ce junii toți o varsă pe trist mormântul tău,
Urmeze-ți ea prin zboru-ți în cânturi tânguitoase,
În cânturi răsunânde, suspine-armonioase,
Colo, în Eliseu!...

CE-ȚI DORESC EU ȚIE, DULCE ROMÂNIE

Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie,
Țara mea de glorie, țara mea de dor?
Brațele nervoase, arma de tărie,
La trecutu-ți mare, mare viitor!
Fiarbă vinu-n cupe, spumege pocalul,
Dacă fiii-ți mândri aste le nutresc;
Căci rămâne stânca, deși moare valul,
Dulce Românie, asta ți-o doresc.

Vis de răzbunare negru ca mormântul,
Spada ta de sânge dușman fumegând,
Și deasupra idrei fluture cu vântul
Visul tău de glorie falnic triumfând,
Spună lumii large steaguri tricolore,
Spună ce-i poporul mare, românesc,
Când s-aprinde sacru candida-i vâlvoare,
Dulce Românie, asta ți-o doresc.

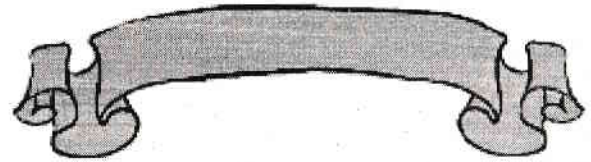
Îngerul iubirii, îngerul de pace,
Pe altarul Vestei tainic surâzând,
Ce pe Marte-n glorie să orbească-l face,
Când cu lampa-i zboară lumea luminând,
El pe sânu-ți vergin încă să coboare,

Guste fericirea raiului ceresc,
Tu îl strânge-n brațe, tu îi fă altare,
Dulce Românie, asta ți-o doresc.

Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie,
Tânără mireasă, mamă cu amor!
Fiii tăi trăiască numai în frăție
Ca a nopții stele, ca a zilei nori,
Viața în vecie, glorie, bucurie,
Arme cu tărie, suflet românesc,
Vis de vitejie, fală și mândrie,
Dulce Românie, asta ți-o doresc!

LBRIS

We know
books

**PROVERBE,
ZICĂTORI,
GHICITORI**

Editura ASTRO

Zăpada
De la mine pân' la voi,
Numai pânze albe, moi.

Zăpada
Moale, albă și pufoasă,
Pentru câmp e haină groasă.

Zăpada
Ușoară ca pana,
Și piere ca spuma.

Ziarul
Dau de piatră, nu se strică,
Dau de apă, se despică.

Ziua și noaptea
Am două fete frumoase
Ca două crăieșe:
Una-i albă-colilie,
Alta-i neagră-tuciurie.

Ziua
Aleargă turcu, aleargă,
C-a pierdut căciula neagră.

Zmeul
Nu-i pasăre, și totuși zboară
Dacă-l ții bine de sfoară.

Zorile, cocoșii și oamenii
Munții se revarsă,
Diblele cântă,
Viermii se mișcă.

Cuprins

Proverbe, zicători.....	3
Ghicitori.....	189

A

A aduce apă după ce s-a stins focul.
A aduna nuiiele pentru spinarea sa.
A aduce în sapă de lemn.
A ajunge ca dinții babei.
A ajunge în corn de capră.
A ajunge în mintea copiilor.
A ajunge cuțitul la os.
A ajuns apa la gât.
A ajuns bărbatul sluga muierii.
A albit și pe dracul.
A alege ca pe pere pădurețe.
A alege din două una.
A ales până a cules.
A alerga cu limba scoasă.
A amesteca vorba ca făcălețul mămliga.
A apuca luna cu mâna și soarele cu picioarele.
A apuca sărăcia de coadă.
A arde ca șoarecii.
A arde locul sub el.
A arunca banii în vânt.
A arunca cu pietre în cineva.
A astupa soarele cu degetul.
A asculta la gura cuiva ca la o carte.
A asculta cu o ureche.
A asculta la fereastra altuia.
A aștepta să-i pice mură-n gură.
A aștepta pe cineva cu patru ochi.
A aștepta ca mortul colacul.
A aștepta la mâna altuia.
A avea perdea la ochi.
A avea păr pe limbă.

A avea slovă frumoasă.
 A avea urechea cuiva.
 A avea urechi de lup.
 A avea ochi mai mari decât burta.
 A avea ochi de vulpe.
 A avea obraz subțire.
 A avea nas la poliție.
 A avea mila cucului.
 A avea mintea lui Solomon.
 A avea gura slobodă.
 A avea fumuri în cap.
 A avea dinți de papură.
 A avea condei bun.
 A avea coastele lipite.
 A avea orbul găinilor.
 A avea apă în gură.
 A avea patru boi și o sută de nevoi.
 A avea ac de cojocul cuiva.
 A avea capul ca dovleacul.
 A avea ceafa lată.
 A avea ceață în creier.
 A avea pe dracul în pungă.
 A avea un vierme la inimă.
 A avea un os de ros.
 A avea unghii cam lungi.
 A auzi câinii în Giurgiu.
 A auzit cocoșul cântând, dar nu știe la ce casă.
 A atârna cuiva pielea în pod.
 A atinge coarda simțitoare.
 A bate apa în piuă.
 A bate cu cuvintele.
 A bate câmpii.
 A bate din picior.
 A bate apa să aleagă unt.

A băga fiori în oase.
 A băga funia navei prin urechea acului.
 A băga pe cineva în mormânt.
 A băga musca în lapte.
 A băga în răcori pe cineva.
 A bea vin de unde cântă broasca.
 A bea paharul morții.
 A bea pentru pragul ușii.
 Acul este mic, dar scuiță haine cusute.
 A căuta nod în papură și pete în soare.
 A căuta acul în carul cu fân.
 A cădea din căldare în foc.
 A cădea din lac în puț.
 A cădea cu inima pe cineva.
 A cădea ca de pe mal.
 A cădea cerul pe cineva.
 A călca a beat.
 A călca în gura lăcomiei.
 A călca în sec.
 A călca în străchini verzi.
 A călca în ace.
 A călca pe coadă.
 A căra apa cu ciurul.
 A căra apa la puț.
 A căra lemne în pădure.
 A căuta cu lumânarea ziua în amiaza mare.
 A căuta peri în palmă.
 A căuta cuiva în barbă.
 A căuta cofe de moși.
 A crește în lături ca varza.
 A crește-n burtă.
 A crește pielea pe cineva.
 A crește urechile cuiva.
 A cere lână de la broască.

LBRIS

We know
books

H. C. ANDERSEN

DEGETICA

Editura ASTRO

În odaie intrară acum slujitorii să se ocupe de împăratul pe care-l credeau mort.

Dar împăratul era în picioare și, spre marea lor mirare, le spuse:

— Bună dimineața!

Cuprins

Degețica.....	3
Cufărul zburător.....	17
Hainele cele noi ale împăratului.....	24
Fetița cu chibriturile.....	30
Crăiasa Zăpezii.....	34
Pantofiorii cei roșii.....	73
Florile micuței Ida.....	81
Povestea unei mame.....	90
Prințesa și bobul de mazăre.....	97
Mica sirenă.....	99
Soldățelul de plumb.....	125
Rățușca cea urâtă.....	131
Porcarul și fata de împărat.....	143
Privighetoarea.....	150

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României**Andersen, Hans Christian****Degețica / H. C. Andersen ; adapt. de Andreea Șerbănescu. -**

Ed. a 2-a. - București : Astro, 2015

ISBN 978-606-8148-86-1

I. Șerbănescu, Andreea (adapt.)

821.113.4-93-34=135.1

Editura ASTRO

Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,

Sector 1, București

Tel. / Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:

www.cartea-mea.rowww.cartescolara.rowww.depozit-de-carti.rowww.pro-librarie.ro© Toate drepturile asupra ediției de față sunt rezervate
exclusiv Editurii Astro.

Degețica

A fost odată, demult, o femeie tare săracă. Ea trăia singură și din această cauză își dorea un copil care să-i aline mai târziu bătrânețea.

Într-o zi, pe când se duse în pădure, întâlni o zână și-i spuse ce are pe inimă:

— Îmi doresc tare mult un copilaș, l-aș iubi ca pe ochii din cap, însă nu știu ce trebuie să fac. Mă poți ajuta tu?

— Dorința ți se va îndeplini, îi răspuse zâna. Uite, îți dau un bob de orz, dar nu este un bob obișnuit din cel pe care-l cultivă țăranii. Pune-l la încolțit într-un ghiveci și ai să te minunezi de ce se va întâmpla.

— Îți mulțumesc din suflet, dragă zână, așa voi face, zise femeia, dându-i câțiva galbeni pentru bobul fermecat.

Merse acasă și făcu întocmai cum o sfătui zâna, sădi bobul într-un ghiveci cu pământ. La scurt timp se ivi o floare mare, frumoasă, ce semăna cu o lalea, dar cu petalele strânse încă în boboc.

— Vai, ce floare frumoasă! se minună femeia și sărută petalele roșii și galbene.

În acea clipă bobocul de lalea se deschise și înăuntru ce să vezi? Pe un scăunel ședea o fetiță mică,

mică de tot și tare drăguță, era numai cât degetul de mică, de aceea îi dădu numele Degețica.

Femeia era foarte fericită acum. Îi făcu leagăn dintr-o coajă de nucă lustruită frumos, pătuț din petale albăstrui de vioarele și o înveli cu o păturică din foiță de trandafir. Ziua se juca pe masă, unde femeia îi așeza o farfurie cu apă, înconjurată cu o coroniță de flori. În farfurie plutea o frunză mare de lelea, pe care Degețica putea să stea și să se plimbe de la o margine la alta cu ajutorul a două fire albe de păr de cal, ce-i țineau de vâsle. În timp ce plutea, fetița cânta atât de frumos încât rămâneai uimit de glasul ei dulce și cristalin. Nu te săturai privind-o și ascultând-o!

Dar într-o noapte, pe când Degețica dormea în pătuțul ei din coajă de nucă, o broască mare și urâtă se strecură în odaie printr-o spărtură a ferestrei. Când o văzu pe fetiță, se gândi că tare potrivită ar fi să-i devină soție fiului său. Așa că înșfăcă coaja de nucă cu tot cu fetiță și ieși în grădină.

Broasca cea urâtă locuia împreună cu fiul său pe malul mlăștinii al unui râu mare. Broscoiul era chiar mai urât și mai hidos decât mama lui și când o văzu pe fetița cea drăgălașă orăcăi de bucurie.

— Nu vorbi așa de tare, ai s-o trezești! zise broasca. Ca să nu ne scape, hai s-o ducem în mijlocul apei pe o frunză de nufăr. În vremea asta noi vom pregăti pe fundul bălții o odaie unde vei locui cu ea după nuntă.

Pe acea baltă pluteau multe frunze de nufăr. Broasca-mamă înotă până la cea mai îndepărtată frunză

și așeză pe ea coaja de nucă în care dormea Degețica.

Trezită dis-de-dimineată, fetița se supără amarnic când văzu că nu mai este la ea acasă. În jur era numai apă și nu putea pleca nicăieri. Broasca, după ce împodobi odaia din fundul bălții cu papură și floricele galbene, veni cu fiul său la pătuțul micuței. Se înclină în fața fetiței și îi spuse:

— El e fiul meu care-ți va fi soț și veți trăi fericiți în mlaștina de lângă râu.

— Oac, oac, orăcăi încântat fiul broaștei.

Apoi luă coaja de nucă, lăsând-o pe fetiță singură pe frunza ei verde. Aceasta, biata de ea, începu să plângă în hohote, gândindu-se la ce soartă o aștepta alături de urâtul broscoi. Peștișorii auziseră cuvintele broaștei și ieșiră curioși deasupra apei. O văzură pe Degețica și li se păru atât de drăgălașă încât socotiră că e nedrept pentru ea să-l ia de soț pe broscoi. Așa că se adunară cu toții în jurul frunzei și cu dințișorii lor tăiară tulpina frunzei de nufăr, lăsând-o să plutească mai departe pe râu. Frunza de nufăr porni în călătorie și o plimbă pe Degețica prin multe locuri frumoase. Păsărelele și sălbăticiunile de pe maluri rămâneau uimite la vederea fetiței și cântau în cor: „ce fetiță drăgălașă!“.

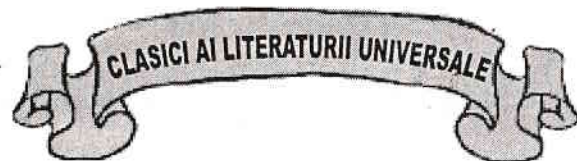
Frunza plutea tot înainte, tot mai departe, iar Degețica făcu o adevărată călătorie.

Un fluturaș alb și grațios o văzu și se așeză chiar pe frunză, lângă ea. Nu-și putea lua ochii de la ea, o așa minune de fetiță.

Bucuroasă că a scăpat de broaștele cele urâte,

LBRIS

We know
books

ALEKSEI TOLSTOI

**CHEIȚA DE AUR
sau
AVENTURILE LUI
BURATTINO**

Editura ASTRO

Arlechino, păpușile, fetițele cu măști negre, vrăjitorii cu glugi ascuțite pictate cu stele, cocoșaii cu nasurile cât castraveții, arapii, câinii, cu toții fugiră de la Carabas Barabbas.

Urlând înfiorător, Carabas ieși în stradă. Privi cum ultimii săi actori săreau bălțile mici și murdare îndreptându-se spre teatrul nou, de unde se azeau melodii vesele, hohote de râs și aplauzele onoratului public.

Carabas Barabbas reuși să prindă doar un cățel de catifea, cu ochii din nasturi. Însă, pe neașteptate apăru Artemon care îl înhăță pe marele maestru păpușar și-l trânti într-o băltoacă, apoi luă cățelul și fugi cu el în cort. În culise mirosea a tocăniță de berbecuț cu usturoi, pregătită pentru actorii flămânzi știm noi de cine...

Și uite așa, Carabas Barabbas rămase acolo în băltoacă, sub ploaie.

Cuprins

Prefață.....	3
O bucată de lemn, care strigă cu glas de om ajunge în mâinile tâmplarului Giuseppe.....	5
Giuseppe oferă bucata de lemn prietenului său, Carlo.....	6
Cu îndemânare și iscusință Carlo face o păpușă de lemn și o numește Burattino.....	9
Burattino primește un sfat înțelept de la un greiere cu glas de om.....	12
Pe Burattino era cât pe ce să-l coste naivitatea. Bătrânul Carlo îi face din hârtie colorată hăinuțe și îi cumpără Abecedar.....	14
Pentru un bilet la teatrul de păpuși, Burattino își vinde Abecedarul.....	19
În timpul spectacolului, identitatea lui Burattino este dezvăluită de către păpuși.....	21

Carabas Barabbas îi dă lui Burattino cinci galbeni și-i lasă să plece.....	25
Pe drumul spre casă, Burattino întâlnește doi cerșetori: motanul Basilio și vulpea Alice.....	28
Cârciuma „La trei guvizi“.....	31
Burattino este atacat de hoți.....	34
Hoții îl atârnă pe Burattino de crengile unui copac.....	37
Fetița cu părul de culoarea cerului îl salvează pe Burattino de la moarte.....	39
Fetița cu părul de culoarea cerului vrea să-i facă educație lui Burattino.....	43
Burattino fuge de la Fetița cu părul de culoarea cerului. Ajutat de un liliac ajunge în Țara Proștilor.....	47
Polițiștii îl prind pe Burattino și nu îl lasă să dea nici o explicație în favoarea sa.....	52
Burattino îi cunoaște pe locuitorii iazului, află de pierderea banilor și primește o cheiță de aur de la broasca Tortilla.....	54
Burattino fuge din Țara Proștilor și întâlnește un tovarăș de suferință.....	57

Pierrot povestește cum a ajuns în Țara Proștilor călărind un iepure.....	59
Burattino și Pierrot ajung la Fetița cu părul de culoarea cerului, dar trebuie să fugă de grabă împreună cu aceasta și cățelul Artemon.....	66
Lupta îngrozitoare de la marginea pădurii.....	69
Peștera.....	75
Burattino vrea să afle de la Carabas Barabbas taina cheiței de aur cu orice preț.....	80
Burattino află taina cheiței de aur.....	83
Pentru prima oară în viață, Burattino este disperat, dar totul se termină cu bine.....	88
În cele din urmă, Burattino se întoarce acasă împreună cu tata Carlo, cu Malvina, Pierrot și Artemon.....	94
Carabas Barabbas năvălește în camera de sub scară.....	100
Ce se afla în spatele ușiței ascunse.....	102
Teatrul cel nou de păpuși dă prima reprezentație.....	109

**O bucată de lemn, care strigă cu glas de om
ajunge în mâinile tâmplarului Giuseppe**

Cândva, odată, cu mult timp în urmă, pe malul Mării Mediterane, într-un orășel trăia un tâmplar bătrân pe nume Giuseppe, poreclit Nas-Vinețiu.

Într-o zi, bătrânului îi căzu la îndemână o bucată de lemn, un lemn ca oricare altul, ca acela care încălzește soba pe timpul iernii.

„Nu arată prea rău, își spuse Giuseppe; se poate face ceva din el, poate un picior de masă...”

Și aruncându-și pe nas ochelarii legați cu sfoară pentru că erau foarte vechi, învârti lemnul în mână și începu a-l ciopli cu o bardă.

Nici nu-l atinse bine că se și auzi un glas pițigăiat.

— Aaaa, aoleo! Se poate mai încet? Te rog!

Giuseppe împinse ochelarii spre vârful nasului și începu să verifice atelierul, însă nu găsi nimic neobișnuit. Sub tejghea nu era nimeni. În coșul cu talaș, nimeni.

Scoase capul pe ușă, dar nici pe stradă nu era nimeni... „Chiar mi s-a părut?”, se întrebă Giuseppe. „Cine o fi țipat?”

Și se apucă iarăși de treabă. Luă barda în mână și lovi în lemn...

— Aaaa, aoleo! Ce mă doare! zise din nou glasul pițigăiat. Acum bătrânul Giuseppe se sperie, nu glumă, că de atâta spaimă îi transpirară și ochelarii... Căută prin toate colțurile camerei, se băgă chiar în sobă și, răsucind capul, se uită îndelung prin horn.

Nu văzu pe nimeni.

„Poate că am băut câteva pahare în plus și îmi țiuie urechile“, gândi el.

Nu, în ziua aceea, el băuse ca de obicei... După ce îi mai trecu spaima, luă rindeaua, lovi încet cu ciocănelul în partea din spate, așeză cuțitul să nu iasă prea mult în afară, dar nici să fie prea înăuntru. Puse apoi bucata de lemn pe tejghea și nici nu începu bine să lucreze că se și auzi:

— Aaaa, aoleo! De ce mă înțepi?... țipă glăsiorul cel pițigăiat.

Lui Giuseppe îi căzu din mâini rindeaua, se retrase cât mai în spate, și genunchii i se înmuiară... Își dădu seama că din interiorul lemnului venea glasul cel pițigăiat.

Giusepe oferă bucata de lemn prietenului său, Carlo

În momentul acela apăru în atelierul lui Giuseppe vechiul său prieten Carlo, care era flașnetar.

Pe vremuri, acesta, purtând o pălărie cu boruri mari, mergea prin orașe și având o flașnetă minunată, cânta la ea și astfel își câștiga pâinea cea de toate zilele.

Însă trecură anii și Carlo nu mai era chiar tânăr. Acum era bolnav, iar flașneta se stricase de mult.

— Bună ziua, Giuseppe! salută el în timp ce intra în atelier. Dar de ce stai pe podea?

— Păi, stai să vezi... am pierdut ceva, un burghiu, și nu-l văd deloc, răspunse Giuseppe, uitându-se încrunțat la bucata de lemn. Tu cum o mai duci, bătrânule?

— Rău, mă tot gândesc ce să fac să câștig și eu o pâine, răspunse Carlo. Dacă m-ai ajuta cu un sfat...

— Foarte ușor, spuse voios Giuseppe, în timp ce gândea: „Stai un pic că scap eu de lemnul ăsta afurisit“. Foarte ușor: iată, am pe tejghea o bucată de lemn minunat; poți să-l iei și să-l duci acasă.

— Ehei, răspunse dezamăgit Carlo; și apoi, ce? Am să duc lemnul acasă, dar n-am nici măcar sobă.

— Lasă, că te învăț eu, Carlo, ce să faci... Ia un cuțit și cioplește din lemnul acesta o păpușă, învaț-o să rostească fel de fel de cuvinte haioase, să cânte, să danseze, și apoi mergi cu ea din casă-n casă. Vei câștiga destul și pentru pâine, și pentru un pahar cu vin.

Nici nu termină bine Giuseppe de rostit acele cuvinte, că de pe tejgheaua, unde era lemnul, se auzi un glas voios:

— Minunat te-ai gândit Nas-Vinețiu!

LBRIS

We know
books

LYMAN FRANK BAUM

VRĂJITORUL DIN OZ

Editura ASTRO

Capitolul 24

Din nou împreună, acasă

Măușa Em tocmai ieșea din casă, având de gând să ude varza din grădină. Ridicându-și capul o văzu pe Dorothy care alerga în goană spre ea.

— Draga mea fetiță! strigă ea, îmbrățișând-o și sărutând-o pe obraji. De unde ai apărut?

— Din Țara lui Oz, îi răspunse fetița foarte serioasă. Este și Toto aici. Vai, mătușă Em, ce bine că suntem din nou împreună, acasă!

Cuprins

Capitolul 1	
Uraganul.....	3
Capitolul 2	
Povața mititeilor.....	7
Capitolul 3	
Dorothy o eliberează pe Sperietoarea de Ciori.....	13
Capitolul 4	
Drumul prin pădure.....	19
Capitolul 5	
Cum a fost salvat Omul de Tinichea.....	24
Capitolul 6	
Leul fricos.....	31
Capitolul 7	
Călătoria spre Marele Oz.....	35
Capitolul 8	
Macii ucigași.....	40
Capitolul 9	
Regina Șoarecilor de Câmp.....	46
Capitolul 10	
Păzitorul porții.....	51
Capitolul 11	
Strălucitorul oraș de smarald al lui Oz.....	57
Capitolul 12	
În căutarea Vrăjitoarei celei Rele.....	68

Capitolul 13 Eliberarea.....	79
Capitolul 14 Maimuțele Înaripate.....	83
Capitolul 15 Adevărul despre Marele Oz.....	89
Capitolul 16 Forța magică a Marelui Trișor.....	98
Capitolul 17 Cum a fost lansat balonul.....	102
Capitolul 18 Spre Sud!.....	106
Capitolul 19 Atacați de copacii luptători.....	110
Capitolul 20 Țara bibelourilor de porțelan.....	114
Capitolul 21 Leul devine regele animalelor.....	120
Capitolul 22 Țara Cvadlingilor.....	123
Capitolul 23 Glinda îndeplinește dorința lui Dorothy.....	126
Capitolul 24 Din nou împreună, acasă.....	130

Editura Astro a mai publicat:

- Frații Grim – *Povești*
George Coșbuc – *Nunta Zamferei*
Vasile Alecsandri – *Dan, căpitan de plai*
Octavian Goga – *Doina*
George Topârceanu – *Balada unui greier mic*
Barbu Ștefănescu Delavrancea – *Pagini alese*
Aleksei Tolstoi – *Cheița de aur sau Aventurile lui Burattino*
Hans-Cristian Andersen – *Degețica*
*** – *Fabule românești*
Ștefan Octavian Iosif – *Înșiră-te mărgăritare*
Edmondo de Amicis – *Cuore, inimă de copil*
Ioan Slavici – *Moara cu noroc*
Ioan Slavici – *Mara*
Eustațiu C. Gregorian, Victor Dumitrescu, Nicolae Gheorghiu –
Atlas geografic școlar
Laura Cotoagă – *Dicționar român-englez, englez-român*
Ionel V. Anton – *Dicționar român-francez, francez-român*
Anton Vlad – *Dicționar român-spaniol, spaniol-român*
Anton A. Nicolae – *Dicționar român-italian, italian-român*
Petrescu – *Fram ursul polar*
Hector Malot – *Singur pe lume*
Lewis Carroll – *Alice în țara minunilor*
Johanna Spyri – *Heidi, fetița munților*
*** – *Proverbe, zicători, ghicitori*
Mark Twain – *Print și cerșetor*
Mark Twain – *Aventurile lui Tom Sawyer*
Cornel Dănilă – *Mitomanul și aruncătoarele de flăcări*
*** – *Constituția României*
Mark Twain – *Aventurile lui Huckleberry Finn*

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BAUM, FRANK

Vrăjitorul din Oz / Lyman Frank Baum ; adapt.
de Daniela Dumitrescu. - București : Astro, 2011
ISBN 978-606-92310-6-7

I. Dumitrescu, Daniela (adapt.)

821.111(73)-93-34(0.046.6)=135.1

Editura ASTRO

Str. Iacob Negruzzi, nr. 37A,
Sector 1, București
Tel./Fax: 021 223 04 51

Comenzi la:

www.cartea-mea.ro

www.cartescolara.ro

www.depozit-de-carti.ro

Nota editorului: Au fost operate modificări privind normele ortografice aprobate de Academia Română, exceptând: nici o, nici un, nici una, nici unul.

Capitolul 1 Uraganul

Micuța Dorothy locuia într-o zonă de câmpie din Kansas, chiar în inima unei întinderi aride, alături de unchiul ei Henry și soția acestuia Em. Locuința lor era micuță pentru că fusese construită din lemn, adus cu greu de la mare distanță, cu căruța. Casa avea patru ziduri, o dușumea și un acoperiș, care alcătuiau o încăpere, unde se găseau o sobă cu o mașină de gătit roasă de rugină, un dulap pentru vase, o masă, câteva scaune și niște paturi. Unchiul Henry și mătușa Em aveau într-un colț un pat mare, iar Dorothy avea un pat mai mic în alt colț. Locuința lor nu avea pod, ci numai o săpătură în pământ, pe care o numiseră „beciul pentru uragane“. Aici își puteau găsi adăpost, dacă s-ar fi pornit vreun vânt puternic și distrugător. În mijlocul dușumelei se afla o trapă, care ridicată lăsa să se vadă o scară ce cobora spre gaura mică și lipsită de lumină săpată în pământ.

Atunci când Dorothy stătea pe una din treptele casei și se uita în jurul ei, vedea doar câmpia aridă care se întindea până departe. Nici un copac și nici o locuință nu întreprupea întinderea cenușie a câmpiei ce părea că se lipește de cer. Din cauza arșiței, pământul pregătit pentru cultivare devenise o întindere acoperită cu praf, despicată de mici fisuri în pământ.

Îarba nu mai avea culoarea verde pentru că razele soarelui, pârjoliseră vârfurile firelor pe întinderi foarte mari. Locuința fetei fusese zugrăvită cu ceva timp în urmă, însă soarele uscaseră foarte tare țencuiala care se cojise și apoi căzu din cauza ploilor, așa că avea acum o față tristă și întunecată ca toate lucrurile din jur.

Cu mult timp în urmă, când mătușa Em sosise pe aceste plaiuri era o tânără drăguță. Însă acum fața îi era schimbată din cauza soarelui și a vântului. Nu mai avea ochii scilipitori ci o privire tristă, roșul obrazilor și al buzelor era acum un cenușiu trist. Era slabă și fără vlagă și nu surâdea niciodată. Atunci când Dorothy – care deși își pierduse părinții și fu nevoită să meargă la unchiul ei – răsede din toată inima, mătușa Em tresăltă atât de puternic încât fu la un pas de a țipa, apoi își presa pieptul cu mâna de fiecare dată când auzea vocea plăcută a fetei. O privea mereu pe copilă și se mira cum de găsea mereu câte ceva care să o facă să râdă.

Unchiul Henry era mereu posac. Lucra cât era ziua de lungă și nu cunoștea ce înseamnă să fii vesel. Nu se remarcă prin nimic, barba îi era lungă și cizmele butucănoase, însă părea un om sever și serios vorbind arareori.

Cel care îi stârnea râsul fetei nelăsând-o să devină și ea posacă, era Toto, cățelușul negru cu blana lungă și moale, cu ochii negri ce scânteiau vioași și cu năsul haios. Cei doi se jucau împreună toată ziua, iar Dorothy îl iubea foarte mult.

Însă astăzi nu se jucau. Unchiul Henry stătea pe o treaptă a casei și privea în sus, către cerul mai cenușiu ca altădată. Dorothy ținea câinele în brațe și privea și ea cerul. Mătușa Em spăla vasele.

Cei doi auziră vuietul blând al vântului dinspre miazănoapte și văzură cum firele de iarbă se mișcau ca valurile prevestind furtuna ce avea să vină. Brusc, dinspre miazăzi se auzi un zgomot ca și când ceva spinteca aerul cu iuteală și observară cum se răsucea iarba în bătaia vântului.

Unchiul Henry se ridică și strigă către mătușa Em:

— Se apropie uraganul Em, mă duc la vite.

Apoi o luă la fugă spre șopronul unde se aflau vitele și caii. Mătușa Em se opri din spălatul vaselor și stătea în

pragul ușii. Un fulger o făcu să-și dea seama imediat că îi păștea un mare necaz.

— Fugi repede în beci Dorothy, strigă către fetiță.

Toto fugi din brațele fetei și se ascunse sub pat. Îngrozită de frică, mătușa Em fugi în casă, ridică trapa din mijlocul dușumelei și coborî scara ce ducea spre „beciul pentru uragane“. Dorothy reuși să-l scoată pe Toto de sub pat și vru s-o urmeze pe mătușa ei, însă reuși să ajungă doar la jumătatea drumului, când, pe neașteptate auzi urletul înfiorător al vântului, casa se cutremură din toate încheieturile și copila fu trântită la pământ.

Apoi se petrecu un lucru straniu.

Casa se învârti de câteva ori pe loc, apoi puțin câte puțin se ridică în aer asemeni unui balon.

Vânturile neprielnice dinspre miazăzi și miazănoapte se întâlneau chiar în locul unde se afla casa, iar acum aceasta devenise centrul uraganului. După cum se știe, în mijlocul uraganului aerul este mai liniștit, însă forța cu care acționaseră vânturile dezlănțuite era foarte mare și ca urmare casa se ridică sus, cât mai sus, deasupra uraganului, iar apoi fu purtată precum un fulg, la o distanță foarte mare, de mii de kilometri.

Cu toate că nu se vedea nimic și vântul șuiera îngrozitor, fetei nu-i era frică. Nu se gândea deloc la drumul spiralat pe care-l parcursese casa sau la faptul că era înclinată, se simțea ca și când ar fi fost un bebeluș legănat.

Cel care era nemulțumit era Toto căci tot alerga agitat prin odaie și lătra. Dorothy nu se mișcă de pe podea, așteptând să vadă ce va urma.

Pe neașteptate, Toto ajunsese prea aproape de trapa deschisă și deodată nu se mai văzu. Pentru o clipă copila crezu că l-a pierdut, însă îi văzu o ureche: forța puternică a aerului îl împiedica să cadă. Dorothy merse de-a bușilea până la trapă, îl apucă pe Toto de ureche și-l trase înăuntru, apoi închise trapa ca să nu se întâmple vreo nenorocire.